

פרק 2 - מבנה דמוגרפי

מקורות והגדרות

לוח 1: פרסומים סטטיסטיים

המקור לנתונים על ארץ ישראל, תל-אביב ויפו לשנת 1922 ולשנת 1931 הם מפקדים שנערכו ע"י ממשלת המנדט באותן שנים. הנתון על תל-אביב לשנת 1925 הוא ממפקד עירוני והנתון לשנת 1937 הוא אומדן עירוני. יתר הנתונים הם אומדנים של המשרד הסטטיסטי של ממשלת המנדט, למעט הנתונים על יפו בשנת 1937. הנתונים בלוח הופיעו בפרסומים הבאים:

STATISTICAL ABSTRACT OF PALESTINE, 1937-38, 1944-45.

STATISTICAL HANDBOOK OF JEWISH PALESTINE, 1947. P. 46-47.

פרוייס, וואלטר. "פרקי סטטיסטיקה של תל-אביב". בתוך דרויאנוב, אלטר (עורך). ספר תל-אביב. תרצ"ו, עמ' 344-345. יודפת, אריה. "פרקים בתולדות יפו ויישובה היהודי". בתוך עיריית תל-אביב יפו. ספר השנה 1971, עמ' 113.

לוחות 2 - 18: הלמ"ס

נתוני האוכלוסייה ומשקי בית לשנים 1948, 1961, 1972, 1983 ו-1995 מבוססים על מפקדי אוכלוסין. נתוני האוכלוסייה לשנים שבין מפקד למפקד מבוססים על אומדנים שנתיים לסוף כל שנה הנערכים על ידי הלמ"ס. רמת הדיוק של נתוני אוכלוסייה אלה, פחותה מרמת הדיוק של נתוני אוכלוסייה מפקדיים או נתונים על מרכיבי הגידול של האוכלוסייה. על כן יש לנהוג זהירות בשימוש בנתונים אלה.

האוכלוסייה כוללת תושבים קבועים לרבות אלה אשר שהו בחו"ל אך נעדרו לא יותר משנה ברציפות, עולים ועולים בכוח, תושבים ארעיים ותיירים ששהו יותר משנה ברציפות.

גיל - מתייחס לשנים שלמות שמלאו לאדם עד תאריך האומדן.

יבשת מוצא - יבשת המוצא של ילידי חו"ל נקבעת לפי יבשת לידתם ושל ילידי ישראל לפי יבשת לידת האב.

החלוקה של העיר - קיימת חלוקה אחידה של העיר לרבעים, תת רבעים ואזורים סטטיסטיים, המשותפת לעירייה וללשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שעודכנה לקראת מפקד 1995. בחלוקה זו נעשה שימוש גם בלוחות הכוללים נתונים לפי חלוקה גיאוגרפית לשנים מוקדמות יותר.

מטרופולין תל-אביב - אגד ערים תל-אביב מחולק ל-"טבעות" בהתאם למבנה הפנימי שלו, והטבעות מחולקות ל"גזרות". להלן רשימת היישובים העיקריים באגד ערים תל-אביב, לפי החלוקה לטבעות וגזרות שנערכה לקראת מפקד 1983. לקראת מפקד 1995, חלו שינויים בקביעת הגבולות והשם הוסב מ-"אגד ערים תל-אביב" ל-"מטרופולין תל-אביב". להלן ההגדרות:

גלעין, טבעות וגזרות	יישובים באגד ערים תל-אביב, מפקד 1983	יישובים במטרופולין* תל-אביב, מפקד 1995
<u>גלעין</u>	תל-אביב -יפו	תל-אביב -יפו
<u>טבעת פנימית</u> גזרה צפונית	-	גליל ים, הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון.
גזרה מזרחית	בני ברק, גבעתיים, רמת גן.	אור יהודה, בני ברק, גבעתיים, כפר אז"ר, קריית אונו, רמת אפעל, רמת גן, רמת פנקס.
גזרה דרומית	אזור, בת ים, חולון, מקווה ישראל.	אזור, בת-ים, חולון, מקווה ישראל.
<u>טבעת תיכונה</u> גזרה צפונית	גליל ים, הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה.	גבעת חן, הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים, רעננה.
גזרה מזרחית	אור יהודה, גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, כפר אז"ר, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה, קרית אונו, רמת אפעל, רמת פנקס.	גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, יהוד, מגשימים, מעש, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה.
גזרה דרומית	בית דגן, נחלת יהודה, ראשון לציון.	אחיעזר, באר יעקב, בית דגן, גנות, כפר חב"ד, לוד, משמר השבעה, ניר צבי, נס ציונה, קרית עקרון, ראשון לציון, רחובות, רמלה.
<u>טבעת חיצונית</u> גזרה צפונית	הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים.	אבן יהודה, געש, טייבה, טירה, כפר ויתקין, כפר יונה, מכמורת, משמר השרון, נתניה.
גזרה מזרחית	לוד, ראש העין, רמלה.	טירת יהודה, כפר סירקין, כפר קאסם, מכבים-רעות, ראש העין, שוהם.
גזרה דרומית	באר יעקב, מזכרת בתיה, נס ציונה, קרית עקרון, רחובות.	אשדוד, גדרה, יבנה, מזכרת בתיה.

* ראה מפה בעמ' 35.

לוח 19: הלמ"ס, ע" המרכז למחקר כלכלי וחברתי

לוחות 20 - 22: הלמ"ס

בעבר האוכלוסייה סווגה על-פי שתי הבחנות מרכזיות: יהודים ולא יהודים. סיווג חדש של האוכלוסייה הופעל ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה החל משנת 2000, כך שהאוכלוסייה ממוינת לשתי קבוצות עיקריות: יהודים ואחרים (יהודים, נוצרים שאינם ערבים ואלה ללא סיווג דת) וערבים (ערבים נוצרים, מוסלמים ודרוזים).

נתוני האוכלוסייה ומשקי בית לשנים 1972, 1983 ו-1995 מבוססים על מפקדי אוכלוסין. נתוני האוכלוסייה לשנים שבין מפקד למפקד מבוססים על אומדנים שנתיים לסוף כל שנה הנערכים על ידי הלמ"ס.

לוח 23: הלמ"ס

הנתונים של משקי בית לא כוללים את המתגוררים במוסדות ובמעונות הסטודנטים בעיר. כמו גם, הנתונים של משקי בית אינם כוללים דיירים במוסדות כגון: חניכי פנימיות, חולים בבתי חולים כרוניים, אסירים בבתי סוהר. הנתונים עבור השנים 2003-2005 מתקבלים מסקרי כוח אדם שנערכים ע"י הלמ"ס ומבטאים אומדנים המחושבים על-פי ממוצע שנתי.

משק בית - כל אדם הגר לבדו בדירה או קבוצת אנשים שגרים יחד בדירה באופן קבוע רוב ימות השבוע, ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון.

לוח 24: המוסד לביטוח לאומי, מנהל המחקר והתכנון

משפחה חד הורית - משפחה שבה הגידול היומיומי של הילדים בגיל 0-17, נעשה ע"י הורה אחד, שהינו רווק/ה, גרוש/ה, או אלמן/ה. כאשר ההורה הוא רווק/ה או גרוש/ה, ייתכן שיש השתתפות בגידול הילד, במידה זו או אחרת, של בן הזוג (אם/אב של הילד), שאינו חי במשק הבית.

לוחות 25 - 32, 48: הלמ"ס

הנתונים על התנועה הטבעית - לידות חי ופטירות, מבוססים על הפרטים המופיעים בטפסי "הודעה על לידת חי", "הודעת פטירה" ו"הודעה על לידת עובר מת" הנמסרים למשרד הפנים ע"י האחראים במוסדות בהם ארעה הלידה או הפטירה, בהתאם לחוק. נתונים על נישואין וגירושין נמסרים ע"י המרשם לעריכת נישואין ועל ידי בתי-הדין הרבניים. הנתונים הם לפי שנת האירוע.

ריבוי טבעי - ההפרש בין מספר לידות חי ומספר פטירות.

פטירות תינוקות - תינוקות שנפטרו לפני מלאת שנה לחייהם.

לוחות 33 - 37, 47 - 49, 55: הלמ"ס

הנתונים על ניידות האוכלוסייה הם אומדנים המבוססים על עיבודים שנעשו מקובץ השינויים כפי שנרשמו בקובץ מרשם התושבים במשרד הפנים, על-פי הודעות של התושבים על שינוי כתובת. הנתונים מתייחסים לשנת הרישום.

ניידות בין ישובים - מתייחסת לניידות בין ת"א-יפו ליישובים אחרים, הכוללת: "משתקעים בת"א-יפו", שבאו מיישובים אחרים בישראל ו"עוזבים את ת"א-יפו", שעברו ליישובים אחרים בישראל.

ניידות בתוך ת"א-יפו - מתייחסת לניידות מאזור קלפי אחד לאזור קלפי אחר. מאזן הניידות הפנימית בכל העיר הינו "0" (אפס).

עולה - אדם הנכנס לישראל לשיבת קבע לפי חוק השבות או לפי חוק הכניסה. הנתונים בלוחות מתייחסים לעולים חדשים שעלו לארץ החל ב-1990.

תיאור והסבר

1. גודל האוכלוסייה

אוכלוסיית ת"א-יפו מנתה בסוף 2006 384,400 (נתון ארעי) נפש והיא גדלה ב-1.5% (לוח 2.2) בהשוואה לשנת 2005 (378,900). עם סיום שנת 2006 מספר התושבים בעיר כמעט משתווה למספר התושבים שהיו בשנת 1961, שנה בה נרשם מספר התושבים הרב ביותר, כ-386,000 תושבים.

(הנתונים לעיל אינם כוללים את אוכלוסיית העובדים הזרים המתגוררים בעיר שמספרם נאמד בכמה עשרות אלפים).

מבחינת השינויים באוכלוסיית העיר לאורך זמן עולה שהחל בשנות ה-70 חלה ירידה באוכלוסיית העיר ובמהלך שנות ה-80, החלה האטה בקצב צמצום האוכלוסייה בעיר; אחוז השינוי השנתי עלה בהדרגה מ-1.6% בשנת 1981 ל-0.5% ב-1988. בשנת 1989 חל מפנה משמעותי והאוכלוסייה בעיר החלה לגדול: אחוז השינוי השנתי הפך משלילי (-0.5% ב-1988) לחיובי (+1.2% ב-1989). עם זאת, בסך הכל במהלך שנות ה-80 הגידול היה שלילי (-4%).

במהלך שנות ה-90, בארבע השנים הראשונות נרשמה עלייה באוכלוסיית העיר: ב-1990 היו בעיר כ-339,000 תושבים ואילו ב-1993 היו בעיר כ-357,000 תושבים, כלומר אחוז הגידול של האוכלוסייה היה כ-5%. החל בשנת 1993 הסתמנה האטה בקצב גידול האוכלוסייה, אחוז הגידול השנתי עמד ב-1993 על 0.1% בלבד. בשנים 1994-1995 אחוז הגידול השנתי הפך לשלילי, כך שאוכלוסיית העיר קטנה ב-1995 בכ-9,100 תושבים בהשוואה ל-1993 (-2.6%). במחצית השנייה של שנות ה-90, משנת 1996 ועד שנת 1999, גודלה של אוכלוסיית העיר היה יציב (אחוז השינוי השנתי נע בין 0.3% ב-1996 לבין 0.1% ב-1998). בסך הכל במהלך שנות ה-90 אוכלוסיית העיר גדלה בכ-3.4% כאשר המקור העיקרי לתוספת האוכלוסייה בשנים 1989 - 1993 הוא העלייה מבריה"מ לשעבר. מספר העולים החדשים המתגוררים בת"א-יפו בסוף 2005 (לוח 2.52), ואשר עלו לישראל בגל העלייה האחרון החל בשנת 1990, הוא 46,855 (12.4% מכלל תושבי העיר).

מתחילת שנות ה-2000 מסתמנת עלייה מתונה באוכלוסיית העיר דבר המתבטא באחוז השינוי השנתי שנשמר חיובי לאורך השנים: בשנת 2000 אחוז השינוי עמד על 1.0% ובסוף 2001 הוא עלה ל-1.2%. בשנת 2002 אחוז השינוי ירד במעט ל-0.4% ועלה שוב ב-2003 ל-0.8%. בשנים 2004 ו-2005, אחוז השינוי השנתי שוב עלה ועמד על 2% ויותר, ובשנת 2006 שוב חלה ירידה מסוימת באחוז השינוי שעמד על 1.5%.

חלקה של האוכלוסייה בת"א-יפו מכלל האוכלוסייה בישראל הלך והצטמצם עם השנים. מהתבוננות בנתוני שנות המפקד השונות ניתן לראות שבשנת 1961 אוכלוסיית העיר היוותה 17.7% מאוכלוסיית ישראל, בשנת 1972 אוכלוסיית העיר היוותה כ-11.6% מכלל האוכלוסייה בישראל, ב-1983 היא היוותה כ-8.1%, בשנת 1995 ירד השיעור ל-6.2% וב-2006 שיעורה הצטמצם לחצי בהשוואה ל-1972 ועמד על כ-5.4% (לוח 2.2). עם זאת, החל בשנות ה-2000 ניתן להבחין בעצירת מגמת הירידה והתייצבותה על שיעור קבוע של 5.4%.

תל-אביב-יפו היא העיר השנייה בגודלה בישראל, אחרי ירושלים שמנתה בסוף 2006 כ-732,100 תושבים ולפני חיפה שמנתה באותו הזמן כ-267,000 תושבים (לוח 2.6). מעניין לראות שעד תחילת שנות ה-70 של המאה שעברה תל-אביב-יפו מנתה יותר תושבים מירושלים - בשנת המפקד 1972 תל-אביב-יפו מנתה כ-363,800 תושבים לעומת ירושלים שמנתה רק כ-313,900 תושבים. בחלוף כ-30 שנה אוכלוסיית תל-אביב-יפו גדלה ב-5.7% בעוד שאוכלוסיית ירושלים גדלה ב-133.3% (יש כמובן לקחת בחשבון שלאורך השנים גבולות העיר תל-אביב-יפו לא השתנו בעוד שגבולות ירושלים התרחבו ולשטח המוניציפאלי של ירושלים נוספו יישובים ושטחים חדשים).

החל במפקד 1995, האוכלוסייה באגד ערים תל-אביב, כונתה 'מטרופולין תל-אביב' (לוחות 2.3 ו-2.4) והיא מנתה בסוף 2006 כ-3,098,400 נפש בהשוואה לכ-3,040,400 בסוף 2005, כלומר האוכלוסייה במטרופולין תל-אביב גדלה בכ-2%.

ב-2006 מספר התושבים היהודים ואחרים (נוצרים שאינם ערבים, וללא סיווג דת) בת"א-יפו עמד על 368,100 (95.8% מכלל אוכלוסיית העיר) ומספר התושבים הערבים עמד על 16,300 (4.2% מכלל אוכלוסיית העיר) (לוח 2.2).

בחינה נפרדת של גודל האוכלוסייה לפי דת (לוח 2.2), מצביעה על שתי מגמות שונות באופיין:

1. האוכלוסייה היהודית הלכה והצטמצמה בצורה הדרגתית החל בשנות ה-70 וה-80. בשנת 1989 חל שינוי במגמה והאוכלוסייה היהודית החלה לגדול. בשנים 1990-1991 נרשמה תוספת ניכרת של 5.4% ושל 3.9%, בהתאמה ובמהלך 1992-1994 גודלה של האוכלוסייה היהודית התייצב. בשנת 1995 נרשמה ירידה משמעותית בגודלה של האוכלוסייה היהודית - אחוז גידול שנתי היה של כ-3% (ההבדל בין נתוני 1995 והשנים הקודמות נובע כנראה מהפער שנוצר בין אומדנים ערב המפקד ובין הנתונים שנתקבלו בפועל במפקד). במחצית השנייה של שנות ה-90 גודלה של האוכלוסייה היהודית בעיר שמר על יציבות מסוימת עם נטייה קלה לצמצום. החל בסוף שנות ה-90 ועד 2004 שוב השתנתה המגמה ואנו עדים לגידול מסוים באוכלוסייה היהודית, אם כי קצב הגידול השנתי הוא איטי יחסית והוא נע בין 0.1% לבין 0.7%, להוציא את השנים 2004 ו-2005 בהן אחוז השינוי היה 2% ויותר. ב-2006 אחוז השינוי ירד בהשוואה לשנתיים הקודמות ל-1.2% והאוכלוסייה היהודית בעיר מנתה 351,800 נפש.

2. האוכלוסייה שאינה יהודית גדלה בהתמדה ועד סוף שנות ה-80 אחוז הגידול נע בין +2.0% ל-3.5%, בשנת 1990 חלה עלייה בקצב גידול האוכלוסייה, כך שבשנת 2003 האוכלוסייה הלא יהודית הכפילה את עצמה, בהשוואה לגודלה בשנת 1991, והיא עמדה על כ-28,200 נפש. מגמת העלייה נמשכה ואף התגברה בשנת 2004 - כ-30,000 תושבים, גידול של +5.5% בהשוואה ל-2003, ב-2005 - היא הגיעה למעלה מ-31,000 תושבים, גידול של כ-4.4% וב-2006 האוכלוסייה הלא יהודית מנתה 32,600 נפש - גידול של כ-5% בהשוואה לשנת 2005 בהשוואה ל-2004.

סיכום המגמות מלמד שהאוכלוסייה הלא יהודית בעיר במגמה של גידול מתמיד ומואץ בהשוואה לאוכלוסייה היהודית המתאפיינת בשנים האחרונות במגמת גידול איטית יותר. ב-2006, אחוז הגידול של האוכלוסייה הלא יהודית גדול ביותר מ-3.5% אחוז בהשוואה לגידול של האוכלוסייה היהודית (כ-5% לעומת כ-1.2%, בהתאמה).

2. התפלגות לפי גיל ומין

מכלל האוכלוסייה בת"א-יפו בסוף 2005, 17.2% בגיל 0-14, 11.6% בגיל 15-24, 36.5% בגיל 25-44, 19.7% בגיל 45-64, ואילו קשישים בגיל 65 ומעלה מגיעים לכדי 15.1% (לוח 2.7 ו-2.8). הגיל החציוני בת"א-יפו עומד על 34.0 בהשוואה ל-28.4 בישראל.

החל בשנת המפקד של 1972 וכלה בסוף שנת 2005 השינויים במספר התושבים לא היו גדולים במיוחד (האוכלוסייה בת"א-יפו עלתה בסך הכל בכ-4%), אך השינויים במבנה הגילים היו גדולים (לוח 2.7). מחד גיסא, חל צמצום בקבוצות הגיל של ילדים צעירים עד גיל 24 (מ-40.1% ל-28.8%) ובגילאי הביניים 45-64 (מ-26.2% ל-19.7%). מאידך גיסא, חל גידול ניכר בקבוצות גילאי 25-44 (מ-21.1% ל-36.5%), כמו כן גדל מאד שיעורם של הקשישים בגיל 75 ומעלה (מ-3.3% ל-7.9%).

אוכלוסיית היהודים ואחרים בת"א-יפו (לוח 2.22) מבוגרת במידה ניכרת בהשוואה לאוכלוסיית יהודים ואחרים בישראל: אחוז הילדים בגיל 0-14 בישראל - 25.3% בהשוואה ל-16.4% בת"א-יפו, בעוד שאחוז הקשישים בת"א-יפו גדול יותר בהשוואה לאחוז הקשישים בישראל (בגיל +65): בישראל 11.5% ובת"א-יפו - 15.6%. עם זאת, ניתן לראות כי קיימת מגמת צמצום בשיעור הקשישים בקרב אוכלוסיית היהודים והאחרים: בשנת 2001 שיעור הקשישים עמד על 17.2%, בשנת 2004 ירד השיעור לכדי 16.1% ובשנת 2005 המשיך לרדת שיעורם לכדי 15.6%. ביטוי נוסף לכך שאוכלוסיית העיר הינה מבוגרת, בהשוואה לאוכלוסיית ישראל (בקרב היהודים והאחרים), הוא הגיל החציוני של האוכלוסייה הנ"ל: 34.3 בת"א-יפו לעומת 30.6 בישראל.

מבחינת כלל האוכלוסייה (יהודים ואחרים וערבים, לוח 2.8), עולה כי חל צמצום בשיעור הקשישים בעיר - אחוז הקשישים בכל העיר בגיל 65 ומעלה ירד לאורך כל השנים מ-18.3% ב-1995, ל-15.1% ב-2005, וכן הגיל החציוני ירד לאורך השנים - הגיל החציוני ירד מ-35.8 ב-1983 ל-34.9 ב-1995 ול-34.0 ב-2005. הירידה בגיל החציוני היא בעיקר בצפון ובמרכז העיר.

בהתייחס למין, נמצא כי בדרך כלל נולדים יותר זכרים (51.0%), אך שיעורי התמותה של הזכרים גבוהים יותר משל הנקבות, ביחוד בגילים המבוגרים. על כן, בגילים הצעירים יש יותר נשים מאשר בנות, ובגילים המבוגרים היחס מתהפך ויש יותר נשים מאשר גברים. מכאן שאחוז הגברים קטן, אפוא, עם העלייה בגיל. לאור זאת, הרי שמבנה הגילים המבוגר יחסית של אוכלוסיית ת"א-יפו בהשוואה לזה של ישראל, גורם לכך שבסך הכל אחוז הגברים נמוך יותר בת"א-יפו - 48.1% לעומת 49.4% בישראל ב-2005 (נתוני ישראל מתוך שנתון סטטיסטי למ"ס מס' 57). מהתרשים בעמ' 75 ניתן ללמוד יותר על יחס המינים באוכלוסייה. עד גיל 40 לכל 100 גברים יש בממוצע 95 נשים. היחס הזה משתנה החל בגיל 45-49 ומתחזק באופן משמעותי בגיל המבוגר (60-69) ומבוגר מאד (70+): בגילאי 45-49 יש 107 נשים לכל 100 גברים, בגילאי 60-69 המספר העולה ל-131 נשים בממוצע לכל 100 גברים ובגיל +70 עולה היחס ל-153 נשים לכל 100 גברים.

3. התפרסות האוכלוסייה

בתקופה שבין מפקד 1983 ו-2005 חלו שינויים בהתפרסות האוכלוסייה באזורי העיר השונים: חלקה של האוכלוסייה בעבר הירקון גדל: רובע 1 מ-10.3% ל-12.6% ורובע 2 מ-10.3% ל-12.4% (לוח 2.10). גידול קל נרשם גם בחלקה של האוכלוסייה במרכז העיר ברובע 5 מ-7.2% ל-8.3%. ברובע 6 במרכז, שיעור התושבים יציב לאורך השנים: 1.2% ב-1983, 1.1% ב-1995 ו-1.2% ב-2005. בשאר

אזורי העיר חל צמצום באחוז האוכלוסייה: בצפון (הצפון הישן והחדש) חלה ירידה מסויימת באוכלוסייה בעיקר ברובע 4 - מ-12.6% ל-11.2%. ברובע 3 ירידה קטנה: מ-15.5% ל-14.8%. גם ביפו (רובע 7) חל צמצום - מ-14.1% ל-12.3%. ברובע 8 בדרום העיר חל צמצום מ-7.6% ל-6.7% ובדרום מזרח העיר ברובע 9 חלו שינויים קטנים בלבד, כך שב-2005 שיעור התושבים נמוך במעט מזה שהיה ב-1983 (20.2% לעומת 21.2%, בהתאמה).

באופן כללי, האוכלוסייה בעבר הירקון ברובע 1 "זקנה" יחסית. גם בצפון העיר ברובע 4 ובדרום העיר ברבעים 8 ו-9 ניתן לראות שהאוכלוסייה מבוגרת יותר. הגיל החציוני ב-2005 עמד על 35.3 שנים ברובע 1 בעבר הירקון ועל 34.6 שנים ברובע 4 בצפון העיר; ברבעים 8 ו-9 בדרום העיר, עמד החציון על 34.2 ועל 34.6, בהתאמה, בהשוואה ל-34.0 שנים בכל העיר (לוח 2.12).

בשני העשורים האחרונים חלה הצערה משמעותית בגיל האוכלוסייה במרכז העיר, במיוחד ברובע 5: הגיל החציוני ירד מ-53.4 שנים ב-1983 ל-32.6 ב-2005. תהליך דומה התרחש בצפון העיר (הצפון הישן והחדש), במיוחד ברובע 3, בו ירד הגיל החציוני מ-56.4 שנים ב-1983 ל-33.2 ב-2005).

4. אוכלוסייה לפי מוצא ומצב משפחתי

חלקם של יוצאי אסיה-אפריקה בקרב האוכלוסייה היהודית בעיר ב-2005 עמד על 24.1% ושל יוצאי אירופה-אמריקה על 43.4%, שאר התושבים הם ילידי חו"ל, 32.4% (כ-40% מילידי חו"ל הגרו לארץ החל בשנת 1990). מקרב כלל האוכלוסייה היהודית בעיר כ-68% הם ילידי ישראל ומתוכם כמחצית הם דור שני בישראל, קרי אביהם יליד ישראל (שנתון סטטיסטי למ"ס, מס' 57, לוח 2.22). בקרב כלל תושבי העיר, חלקם של התושבים שאביהם נולד בישראל גדל בתקופה שבין מפקד 1983 ל-2005 מ-15.4% ל-32.4%.

במהלך השנים, מאז מפקד 1995, אחוז הרווקים והרווקות בעיר גדל, כך שב-2005 ניתן לראות (לוחות 2.18 ו-2.19) כי בקרב אוכלוסיית הגברים בגיל 25-34 כ-63.0% מהגברים הם רווקים (לעומת 53.7% ב-1995), ובאותה קבוצת גיל בקרב הנשים כ-53.0% מהן רווקות (לעומת 41.9% ב-1995). בהשוואה ל-1995 אחוז הרווקים בקבוצת גיל זו גדל בכ-11%, וכך גם לגבי קבוצת הרווקות. אומנם אחוז הרווקים בקבוצת הגיל הזאת גדול יותר בהשוואה לאחוז הנשים באותה קבוצת גיל, אך לאורך הזמן השינוי היה דומה בשתי הקבוצות.

בסה"כ, אחוז הרווקים מקרב הגברים בגיל 15 ומעלה בעיר עמד ב-2005 על כ-41%, ובקרב הנשים בגיל 15 ומעלה אחוז הרווקות נמוך יותר והוא עמד ב-2005 על כ-34%.

5. אוכלוסייה ערבית

האוכלוסייה הערבית (מוסלמים, נוצרים-ערבים ודרוזים) בעיר מנתה ב-2006 כ-16,300 נפש בהשוואה ל-15,900 ב-2005. כלומר, הגידול השנתי של האוכלוסייה הערבית בעיר היה כ-2.5%. הגידול השנתי ב-2006 קטן מהגידול השנתי שנרשם בשנים האחרונות בקרב אוכלוסייה זו: ב-2003 - 3.5%, ב-2004 - 3.4% וב-2005 - 3.2%. למרות שאחוז הגידול קטן ב-2006, האוכלוסייה הערבית בעיר ממשיכה להוות, בדומה ל-2005, כ-4.2% מכלל אוכלוסיית ת"א-יפו (לוחות 2.2 ו-2.20). התפלגות האוכלוסייה הערבית לשנת 2006 לפי דת מראה כי רוב רובה של האוכלוסייה הערבית מורכבת ממוסלמים - כ-78%. כ-22.0% מהאוכלוסייה הערבית בעיר הם נוצרים וכ-0.6% מהאוכלוסייה הזו מהווים הדרוזים. החלק הארי של האוכלוסייה הערבית, כ-14,900 (91.4%), מתגוררים ברובע 7 ביפו.

6. משקי בית

בקרב האוכלוסייה היהודית בעיר, עמד מספר משקי הבית בשנת 2006 על כ-159,000 עם 2.2 נפשות בממוצע למשק בית; בשנת 2006 גדל מספר משקי הבית בהשוואה לשנת 2005 בכ-1.2%. מספר משקי הבית בעיר במגמת עלייה: ב-1972 היו בתל-אביב-יפו כ-120,100 משקי בית, ב-1983 היו 126,000 משקי בית וב-1995 היו כ-142,800 משקי בית. למרות שמספר משקי הבית בת"א-יפו עלה לאורך השנים, ממוצע הנפשות למשק הבית נשאר סביב 2.2-2.3 נפשות בממוצע למשק בית. כלומר,

לא חלו תמורות משמעותיות בגודל משק הבית בעיר, כך שנתון זה זהה לנתון שנמצא במפקד האחרון משנת 1995 (לוח 2.24).

לפי נתוני המפקד משנת 1995, גודל משקי הבית אצל יהודים קטן מאשר אצל הלא יהודים: 2.3 לעומת 3.1, בממוצע. בקרב עולים חדשים, שעלו לישראל החל משנת 1990, משקי הבית גדולים יחסית: 2.6 נפשות למשק בית בממוצע.

מנתוני מפקד 1995 עולה כי משקי בית ביפו (רובע 7) ובדרום מזרח (רובע 9) גדולים יחסית 3.1 ו-2.9, בהתאמה. כך גם ברובע 2 בעבר הירקון - 2.9. בצפון העיר (רבעים 3, 4) ובמרכז (רבעים 5, 6) - משקי הבית קטנים יחסית, ומספר נפשות למשק בית נע בין 1.7-1.9. ב-61% ממשקי הבית מתגוררים בני זוג שאינם נשואים זה לזה (עם או ללא נפשות נוספות). אחוז גבוה במיוחד של משקי בית בהם מתגוררים בני זוג שאינם נשואים מצוי ברובע 3 בצפון העיר וברבעים 5 ו-6 במרכז: 13.2%, 14.8% ו-16.5%, בהתאמה, ונמוך במיוחד ברובע 7 ביפו וברובע 9 בדרום מזרח: 1.8% ו-2.2%, בהתאמה. ב-11.8% מכלל משקי הבית בהם מתגורר זוג ללא נפשות נוספות, שני בני הזוג אינם נשואים זה לזה.

7. משפחות חד הוריות

בת"א-יפו נמנו בסוף 2006 9,300 משפחות חד-הוריות שהן 21.5% מסה"כ המשפחות עם ילדים בעיר (לוח 2.25). מספר המשפחות החד-הוריות בעיר גדל משנה לשנה. ב-2000 מספר המשפחות החד-הוריות בעיר עמד על 8,341, ב-2002 מספרן היה 8,658, ב-2004 מספרן הגיע ל-9,050 וכאמור, ב-2006 מספרן עמד על 9,300. לפי הנתונים המקבילים לסוף 1992 (השנה הראשונה לגביה קיים מידע לגבי משפחות חד-הוריות בת"א-יפו) היו בשנה זו כ-4,600 משפחות חד-הוריות שהיוו כ-10.1% מסה"כ המשפחות עם ילדים בעיר. מכאן, שמספר המשפחות החד-הוריות יותר משהכפיל את עצמו בהשוואה לתחילת שנות ה-90.

בישראל היו בדצמבר 2006, 121,600 משפחות חד-הוריות (בהשוואה ל-119,400 משפחות בסוף 2005), המהוות 12.5% מכלל המשפחות עם ילדים בארץ. מכאן, שהשכיחות היחסית של משפחות חד-הוריות בת"א-יפו גדולה בכ-72% מזו שבישראל.

בקרב המשפחות עם 1-2 ילדים בעיר, אחוז המשפחות החד-הוריות מגיע ל-24.3% ואילו בקרב משפחות עם 3 ילדים או עם 4 ילדים ויותר אחוז המשפחות החד-הוריות הוא 11.3% ו-8.0%, בהתאמה. ממוצע הילדים במשפחות חד-הוריות בעיר הוא 1.52 (בישראל בשנת 2006 - 1.66) ומספר זה קטן יותר מאשר מספר הילדים הממוצע בקרב כלל המשפחות עם ילדים בעיר העומד על 1.84 (נתונים נוספים ראה/י בפרק 12, לוח 12.4).

התפלגות המצב המשפחתי של ההורה במשפחות חד-הוריות בעיר היא כדלהלן: 34.4% רווק/ה, 59.1% - גרושה ו-6.5% - אלמן/ה. רובן המכריע של המשפחות החד הוריות בעיר הן בראשות נשים 96.8% (בדומה לישראל, 96.7%). למרבית המשפחות החד הוריות (61.3%) יש ילד אחד בלבד.

8. תנועה טבעית

ב-5 השנים האחרונות נרשמה מגמה של עלייה במספר הלידות בעיר (לוח 2.26). בשנת 2005 מספר הלידות חי הגיע ל-6,668 (מתוכן 6,270 בקרב היהודים והאחרים) ובשנת 2006 מספר הלידות חי גדל לכדי 7,088 לידות (מתוכן 6,693 בקרב אוכלוסיית היהודים והאחרים). בקרב האוכלוסייה הערבית ניתן לומר שבסך הכל, מאז תחילת שנות ה-2000, ישנה יציבות במספר לידות החי עם נטייה קלה לירידה (420 לידות חי ב-2000, ו-395 לידות חי ב-2006). (יש לשים לב ששנת 2003 הייתה שנה חריגה מבחינת המגמה שתוארה לעיל - בשנה זו נרשמו מספר גדול במיוחד של לידות בקרב האוכלוסייה הערבית בעיר.)

מאז 1999, ניתן לראות שבסך הכל קיימת מגמת ירידה במספר הפטירות. אם ב-1999 נרשמו כ-3,900 פטירות, אזי ב-2006 מספר הפטירות עמד על כ-3,561 נפטרים. בהתייחס להרכב הגילי של הנפטרים, מתוך סה"כ הנפטרים ב-2006, למעלה ממחצית (כ-58%) היו בגיל 80 ומעלה, כאשר 23% מכלל הפטירות היו בקבוצת הגיל 90 ומעלה (לוח 2.31).

באופן כללי, לאורך השנים הריבוי הטבעי גדל (מספר לידות חי פחות מספר פטירות) בכלל אוכלוסיית העיר, דבר הבולט במיוחד בקרב קבוצת היהודים והאחרים. בשנת 2006 הנתונים של כלל האוכלוסייה מראים כי הריבוי הטבעי עמד על 3,527 נפשות. נתון זה מצביע על עלייה

משמעותית בריבוי הטבעי בהשוואה לשנים האחרונות - עלייה של כ-20% בהשוואה ל-2005 (2,950 נפשות). בהתייחס לריבוי הטבעי בקרב קבוצת היהודים והאחרים, מדובר בעלייה גדולה יותר של כ-22% בהשוואה ל-2005, בעוד שבקרב התושבים הערבים לא נרשם שינוי בהשוואה לשנת 2005.

שיעור הלידות ל-1,000 תושבים אצל היהודים והאחרים עמד ב-2006 על 18.3 בהשוואה ל-24.5 אצל הערבים (לוח 2.26). ההבדל נובע הן ממבנה הגילים הצעיר יותר, והן מרמת הפריור הגבוהה יותר של האוכלוסייה הערבית בעיר. עם זאת, מסתמנת מגמה של צמצום הדרגתי בשנים האחרונות בפער שבין שתי האוכלוסיות, כך שהשיעורים בקרב אוכלוסיית היהודים והאחרים עולים (מ-15.4 בשנת 2001 ל-18.3 בשנת 2006) בעוד שהשיעורים בקרב האוכלוסייה הערבית יורדים (מ-30.2 בשנת 2001 ל-24.5 בשנת 2006).

בפטירות התמונה הפוכה: שיעור הפטירות ל-1,000 תושבים באוכלוסיית היהודים והאחרים גבוה מאשר באוכלוסייה הערבית - בעיקר בגלל מבנה הגילים המבוגר יותר באוכלוסיית היהודים והאחרים; הנתונים לשנת 2006 מראים כי שיעור הפטירות ל-1,000 איש באוכלוסייה הממוצעת הרלוונטית הוא 9.6 ו-4.0, בהתאמה.

באשר ללידות חי לפי גיל היולדת, כ-8% מהלידות בקרב נשים יהודיות ב-2006 היו אצל נשים עד גיל 24, 25% - בגיל 25-29, 40% - בגיל 30-34 וכ-26% בגיל 35 ומעלה (לוח 2.29). אנו עדים למגמה מתמשכת של צמצום בחלקן היחסי של הלידות אצל נשים צעירות, ועלייה - אצל נשים מבוגרות יותר, בעיקר בטווח גילאי 30+: בתקופה 1980-2006 ירד חלקן של הלידות אצל נשים יהודיות עד גיל 24 מכ-34% לכ-8%, ואילו חלקן של הלידות אצל נשים יהודיות עד גיל 24 מהלך דומה, דהיינו, עלייה הדרגתית בגיל היולדת עם השנים, קיים גם בקרב נשים לא יהודיות, אף על פי שהן יולדות בגיל צעיר יותר בהשוואה לנשים יהודיות.

באוכלוסייה היהודית, קיימים הבדלים ניכרים בגיל היולדת בין קבוצות המוצא השונות (לוח 2.30). עם זאת, הבדלים אלה נוטים להצטמצם במשך השנים; ב-1984, אחוז הלידות לנשים ילידות ישראל עד גיל 25 היה: 58.2% אצל יולדות שאביהם יליד אפריקה, 43.6% אצל יולדות שאביהם יליד אסיה ו-20.8% אצל יולדות שאביהם יליד אירופה-אמריקה. ב-2006, אחוז הלידות אצל נשים ילידות ישראל עד גיל 25 היה: 5.6% אצל יולדות שאביהם יליד אפריקה, 6.6% אצל יולדות שאביהם יליד אסיה ו-5.6% אצל יולדות שאביהם יליד אירופה-אמריקה, כלומר ההבדלים בין קבוצות המוצא השונות הצטמצמו באופן משמעותי עד כדי היעלמותם. יחד עם צמצום הפערים חלה ירידה דרמטית בילודה בקרב קבוצות הגיל הצעיר שעד 25 שנה.

בחינת מספר הלידות לפי רובע לאורך זמן, מצביעה על גידול מרשים ברבעים 3 ו-4 - בצפון הישן והחדש. בשאר רובעי העיר הגידול בלידות החי הינו קטן יותר בהשוואה לעבר, כשברבעים 8 ו-9 אף נרשמה מגמת ירידה מתונה במספר לידות החי (לוח 2.27).

באופן כללי ניתן להצביע על עלייה בריבוי הטבעי לאורך השנים במרבית רובעי העיר, במיוחד ברבעים 1, 2, 3 ו-5. העלייה המשמעותית ביותר חלה ברובע 3: בתחילת שנות ה-90 הריבוי הטבעי היה שלילי ונמוך במיוחד בהשוואה לשאר הרבעים. עם השנים מגמה זו הפכה לחיובית כך שברובע זה נרשם ריבוי טבעי מן הגבוהים בהשוואה לשאר הרבעים.

9. נישואין וגירושין

באופן כללי, על-פי הנתונים הקיימים מאז תחילת שנות ה-90, שעורי הנישואים, גברים ונשים כאחד, יציבים בסך הכל עם נטייה קלה לעלייה. בשנת 2005 נרשמה עלייה במספר החתנים והכלות בהשוואה למגמה היציבה שנרשמה עד כה, כך שהיו 3,119 חתנים ו-2,927 כלות. לשם השוואה, בשנת 2004 היו 2,981 חתנים ו-2,858 כלות. וכן, נרשמה עלייה בשיעורי הנישואים בתי"א-יפו (ל-1,000 נפש באוכלוסייה ממוצעת של גברים ונשים בגיל 15 ומעלה) בשנת 2005, כך ששיעורים אלה עמדו על 22.8 אצל גברים ו-19.3 אצל נשים (לוח 2.32). השיעורים הללו מצביעים על המשך המגמה הקיימת, קרי שיעורי הנישואים קטן משיעור הנישואים.

תמונה דומה עולה גם מבחינת מספר המתגרשים בקרב האוכלוסייה היהודית בעיר (לוח 2.33). מתחילת שנות ה-90 בסך הכל מדובר במגמה יציבה עם נטייה קלה לעלייה במספר המתגרשים, גברים ונשים כאחד, אם כי באופן ספציפי בשנת 2005 נרשמה ירידה מסוימת במספר המתגרשים/ות לעומת שנת 2004. ב-2005 היו 839 גברים שהתגרשו ו-719 נשים שהתגרשו (בשנת 2004 היו 972 גברים שהתגרשו ו-843 נשים שהתגרשו). שיעורי הגירושין (ל-1,000 נפש באוכלוסייה ממוצעת של גברים ונשים בגיל 15 ומעלה) בקרב שני המינים מצביעים על מגמה יציבה לאורך השנים והשינויים

שחלו הם מתונים יחסית: ב-2005 עמד שיעור המתגרשים על 6.1 לעומת שיעור מתגרשות של 4.7, בהשוואה לשנת 2004 בה עמד השיעור על 6.8 ו-5.3, בהתאמה. וכן, לאורך השנים, ניתן לומר כי שיעורי המתגרשות נמוכים בהשוואה לשיעורי המתגרשים.

10. ניידות האוכלוסייה

בשנת 2003, לראשונה מזה 40 שנה, נרשם מספר רב יותר של משתקעים בעיר בהשוואה למספר העוזבים אותה, כך שמאזן הניידות שנרשם היה חיובי ועמד על 232. בשנת 2004 מאזן הניידות המשיך להיות חיובי ואף גדל בצורה משמעותית ועמד על 4,375. בשנת 2005 מאזן הניידות הצטמצם במעט בהשוואה לשנת 2004, אך המשיך להיות חיובי ועמד על 3,710 תושבים (לוח 2.34). מצב זה משקף את המגמה שהחלה כבר באמצע שנות ה-90 שמצביעה על צמצום הדרגתי במאזן הניידות השלילי בעיר והפיכתו לחיובי, כלומר המאזן הפך לגורם משמעותי בגידול אוכלוסיית העיר - מספר תושבי העיר גדל לא רק כתוצאה מריבוי הטבעי, אלא גם כתוצאה מכניסתם של תושבים חדשים הבאים מיישובים אחרים.

בתל-אביב-יפו בשנת 2005, גם מאזן ההגירה בקרב אוכלוסיית העולים שהיגרו לישראל החל ב-1990 היה חיובי ועמד על 663 נפש (מאזן הגירה הוא ההפרש בין העולים לארץ לבין היורדים מין הארץ בשנה נתונה), מעט נמוך בהשוואה לשנת 2004, בה נרשם מאזן הגירה של 858 עולים (לוח 2.56). נתון זה חשוב לאור העובדה שבשנים קודמות מאזן זה היה שלילי.

מאזן הניידות הכולל מורכב מסך המשתקעים בעיר, ובכלל זה עולים חדשים, פחות סך העוזבים בהם נכללים גם היורדים לחו"ל (לוח 2.50). מדד זה מבטא את ההשפעה המשולבת של כל תנועות התושבים מתוך העיר ואל תוך העיר ומציין בסופו של דבר את המידה בה העיר משכה אליה תושבים חדשים בשנה נתונה. מאזן הניידות הכולל ב-2005 הוא חיובי ודומה למאזן הניידות הכולל שנרשם בשנת 2004, 4,052 ו-4,716 תושבים, בהתאמה. באופן כללי, בשנים האחרונות ניתן לראות מגמה בה מאזן הניידות הכולל נשמר חיובי - החל בשנת 2000 מאזן הניידות הכולל הפך משלילי לחיובי, פרט לשנת 2002 בה המאזן היה שלילי (967- תושבים).

שיעור (ל-1,000 נפש באוכלוסייה ממוצעת) המשתקעים בת"א-יפו מיישובים אחרים ב-2005, עמד על 59.9, שיעור העוזבים ליישובים אחרים - 50.0 ושיעור המאזן עמד על 9.9 (לוח 2.48). כלומר, מספר המשתקעים גדול ממספר העוזבים את העיר.

מספר הניידים בתוך ת"א-יפו עמד על 24,428 ב-2005 (לוח 2.42), מספר גבוה יחסית של תושבים המעתיקים את מגוריהם ממקום אחד למשנהו בעיר. היקף הניידות בקרב האוכלוסייה היהודית בתקופה 1984-1989 היה נמוך יחסית (בין 13,600-15,400), בהשוואה לשנים שלאחר 1990 (בין 18,100-21,000). הגידול בניידות בתוך העיר שהחל ב-1990 מוסבר בעיקרו של דבר, בניידות הרבה המאפיינת את העולים החדשים (עולי בריה"מ לשעבר שהחלו להגיע בתחילת שנות ה-90) שנוטים לשנות את מעונם לעיתים תכופות בשל תהליך ההסתגלות והקליטה בעיר בהם נמצאים.

אחוז הניידים בתוך ת"א-יפו מקרב כלל אוכלוסיית העיר עמד בשנת 2005 על כ-6.4%. הנתונים לשנת 2005 מראים, שמכלל האוכלוסייה הניידת בתוך ת"א-יפו (24,428) רק 3.4% עברו מהדרום (רבעים 7-9) לצפון (רבעים 1-4) ו-4.4% מהצפון לדרום. הנתונים המקבילים לשנת 2003 היו 3.1% ו-3.4% והנתונים לשנת 2004 היו 3.1% ו-4.0%, בהתאמה. בתקופה 1987-1990, אחוז הניידים מהדרום לצפון נע בין 5.5%-4.9%, ואילו אחוז הניידים בכיוון ההפוך בין 3.3%-4.7% (האחוזים חושבו על בסיס לוח 2.42). ממצאים אלה מראים שבמהלך השנים האחרונות קטנה תחלופת האוכלוסיות בין הצפון לדרום, במיוחד בכיוון המעבר של תושבי הדרום אל הצפון. באופן כללי הנטייה של תושבי הצפון והדרום שמעתיקים את מעונם בעיר היא להישאר בתוך אזור מגוריהם, דבר זה בולט במיוחד ברובע 7 וברובע 9 בהם אחוז ההשארות ברובע הוא למעלה מ-70%.

בדיקת דפוס ההשתקעות בעיר לפי מחוז המוצא והעוזבים לפי מחוז היעד בניידות בין יישובים, מצביעה על התמונה הבאה:

א. בדרך כלל, היקף הניידות אל תוך ת"א-יפו וממנה גדל ככל שהמחוז קרוב יותר אליה מבחינה גיאוגרפית. לפיכך, ב-2005 כ-30% מהמשתקעים באו ממחוז תל-אביב, ועוד כ-30% ממחוז המרכז. בקרב העוזבים, כ-41% עברו למחוז תל-אביב, וכ-34% למחוז המרכז.

ב. מאזן הניידות של ת"א-יפו הוא חיובי ביחס לכל המחוזות, פרט למחוז תל-אביב איתו הוא שלילי (לוח 2.44). המשמעות היא שנכנסים הרבה יותר תושבים לתל-אביב-יפו מהמחוזות המרוחקים

מאשר תושבים שיוצאים אל ערי מחוזות אלה, בעוד שמהערים הסמוכות לתל-אביב-יפו (ערי המחוז תל-אביב), נכנסים פחות תושבים לעיר בהשוואה לתושבים שיוצאים מתל-אביב-יפו אל ערי מחוז תל-אביב.

כ-54% מהעוזבים את ת"א-יפו הם בגילים 25-44 וכ-60% מהמשתקעים בה הם בגיל זה (לוחות 2.41 ו-2.40). האפקט הכולל של הניידות בין יישובים פועל, אפוא, בכיוון של הצערת האוכלוסייה בעיר - את המאזן החיובי הגבוה יותר ניתן למצוא בקרב אוכלוסיית הניידים בגילאי 25-44 (לוח 2.39). בניידות בין יישובים, ת"א-יפו "מפסידה" משפחות צעירות עם ילדים: ב-2005, מאזן הניידות באוכלוסייה שגילה 0-14 היה 1,860-. לעומת זאת, ת"א-יפו "מרוויחה" אוכלוסיית צעירים בגילים 15-24 שרובם הגדול רווקים ואוכלוסייה בגיל 25-44 - מאזן הניידות בקרב אוכלוסיות אלה עמד על 2,275 ו-3,243 (לוח 2.39).

נתוני הניידות בעיר הכוללים את התנועה בין-עירונית וזאת שבתוך העיר, מצביעים על כך שתנועת הניידות היא בעלת היקפים גדולים בין אם מדובר ביוצאים ובין אם מדובר בנכנסים, בסך הכל אוכלוסיית הניידים מהווה כ-24% (כ-90,000 איש) מכלל תושבי העיר בשנת 2005 (לוח 2.37). נתונים אלה מראים שקרוב לרבע מתושבי העיר הם ניידים, קרי העיר תל-אביב-יפו מאופיינת ע"י תהליכים של שינוי דמוגרפי מתמיד.

11. עולים חדשים

עם פתיחת שערי בריה"מ לשעבר בשנת 1989, חל גידול במספר העולים שפנו לת"א-יפו כיישוב מגורים ראשון בישראל: ב-1990 חלה עלייה תלולה במספר העולים החדשים המשתקעים בעיר ומספרם הגיע בשנה זו לשיא של כ-24,700 עולים. לאחר 1990 התחילה להירשם ירידה במספר העולים המשתקעים בעיר בכל שנה, ובצורה הדרגתית מספרם הצטמצם לכדי 1,288 עולים בשנת 2005 (לוח 2.51). סך כל העולים שעלו לישראל החל ב-1990 ומתגוררים בת"א-יפו עומד על 46,855 והם מהווים 12.4% מכלל האוכלוסייה בעיר בסוף 2005 (לוחות 2.52, 2.55).

בעבר נטתה אוכלוסיית העולים להיות צעירה יותר בהשוואה לכלל אוכלוסיית העיר. ב-2003 מגמה זו השתנתה ומבנה הגילים של העולים בת"א-יפו הפך להיות דומה לזה של כלל האוכלוסייה בעיר, דבר הבא לידי ביטוי בחציון הגיל, שעמד בסוף 2003 על 34.2 בקרב העולים בהשוואה ל-34.0 בקרב כלל התושבים בעיר. ב-2004 חלה הזדקנות נוספת בקרב קבוצה זו, כך שהגיל החציוני של העולים עלה על גיל החציוני של כלל תושבי העיר - 34.3 בקרב העולים לעומת 33.9 בקרב כלל תושבי העיר. מגמה זו המשיכה גם ב-2005: הגיל החציוני של העולים עמד על 34.6 בעוד שגיל החציוני של אוכלוסיית העיר עמד על 34.0 בלבד. עם זאת, בהשוואה בין קבוצות הגיל השונות ניתן לראות פערים בין שתי האוכלוסיות: העולים מאופיינים בשיעורים גבוהים יותר, בהשוואה לכלל האוכלוסייה, בקבוצות הגיל 15-24, 25-44, בעוד ששיעוריהם נמוכים יותר בהשוואה לכלל האוכלוסייה, בקבוצות הגיל הקיצוניות - הצעירה ביותר, 0-14, והמבוגרת ביותר, +65.

קיים שוני בהתפלגות העולים לפי אזור המגורים בעיר (לוח 2.53) - המגמה שמסתמנת בשנים האחרונות מצביעה על כך ששיעור גבוה מאוכלוסיית העולים התרכז ברבעים הדרומיים: ברובע 7 (יפו) - 19.5%, ברובע 8 (שפירא, סביבת התחנה המרכזית החדשה) - 15.4% וברובע 9 (מזרחית לאילון) - 29.3% מהעולים. בהשוואה לנתוני העולים בדרום העיר, אחוז העולים מקרב כלל העולים בעיר בעבר הירקון וצפון העיר הוא נמוך: ברבעים 1 ו-2 שיעורם עומד על 6.9% ועל 6.0% ברובע 4 בצפון אחוז העולים עומד על 5.2% וברובע 3 שיעורם הוא 8.6%.

במהלך שנת 2005, 3,268 עולים עזבו את ת"א-יפו ליישובים אחרים בישראל (חלקם הגיעו ישירות מחו"ל לת"א-יפו ושהו בה תקופה קצרה באורח זמני), ו-3,931 עברו לגור בת"א-יפו מיישובים אחרים בישראל (לוח 2.56). היקף הניידות של העולים גבוה במיוחד: שיעור המשתקעים והעוזבים ב-2005 ל-1,000 נפש באוכלוסיית העולים עומד על 70 עולים בקרב העוזבים וכ-84 עולים בקרב הנכנסים. לשם השוואה, הנתונים המקבילים ביחס לכל התושבים בעיר הם: כ-50 וכ-60, בהתאמה. נתון זה מלמד כי אכן העולים מהווים קבוצה ייחודית המאופיינת על-ידי ניעות פיזית בין-עירונית גבוהה. הפיזור הגיאוגרפי של יעדי העוזבים את העיר מראה כי העולים שעזבו את ת"א-יפו אינם מתרחקים יתר על המידה מעיר זו והם נשארים במחוז תל-אביב בערים הסמוכות - כמחצית העולים שיצאו מת"א-יפו עברו לערים שכנות במחוז תל-אביב, במיוחד לערים הדרומיות לעיר תל-אביב-יפו, כגון בת-ים וחולון (כ-27% עזבו לטובת ערים אלה).